

IZOBRAŽEVANJE NA DALJAVO

---

rezultati in razprava raziskave med starši učencev od 6. do 9. razreda

Namen raziskave:

Proučiti stališča staršev učencev od 6. do 9. razreda do izvedenega izobraževanja oz. pouka na daljavo.

Pripomočki:

Sestavili smo anketni vprašalnik z devetimi vprašanji, od tega sta bili dve vprašanji odprtega tipa. Na sedem vprašanj zaprtega tipa se je odgovarjalo s tri oz. štiri stopenjsko lestvico stališč.

Reševanje anketnega vprašalnika je bilo ocenjeno na 6,5 min, dejanski čas reševanja anketnega vprašalnika pa je bil 5,5 min.

Po lastnosti je anketni vprašalnik sodil med srednje dolge ankete, po kompleksnosti pa med zelo enostavne ankete.

Postopki zbiranja in obdelave podatkov:

Izpolnjevanje vprašalnika je potekalo v decembru 2020, v spletni obliki (1KA) in je bilo anonimno.

Povezavo na spletni anketni vprašalnik so starši dobili 15. 12. 2020 na svoj spletni naslov. Prosili smo, da anketni vprašalnik izpolni eden izmed staršev. Anketiranje se je zaključilo 18. 12. 2020 ob 24.00.

Udeleženci v raziskavi:

V raziskavi je sodelovalo 87 staršev učencev od 6. do 9. razreda oz. 50,1 % staršev učencev, ki obiskujejo oddelke od 6. do 9. razreda.

Na dan 15. 12. 2020 je naši šoli obiskovalo 167 učencev od 6 do 9. razreda, od tega 95 (56,9 %) fantov in 72 (43,1 %) deklet.

Rezultati in razprava:

Preglednica 1: Število (f) in strukturni odstotki (f %) staršev po oddelku, ki ga obiskuje njihov otrok

Odgovori	f	f%
6. a	13	15%
6. t	12	14%
7. a	8	9%
7. b	6	7%
8. a	13	15%
8. b	7	8%
8. c	13	15%
9. a	9	10%
9. b	6	7%
Skupaj	87	100%

Opomba: f = frekvenca. f% = frekvenca v odstotkih.

Med anketiranimi so najštevilčnejši starši učencev iz 6. a, 8. a in 8. c, zastopani s 15 %. Sledijo starši 6. t s 14 %, nato starši 7. a z 9 %, ter starši 8. b z 8 %. S 7 % so zastopani starši učencev iz 7. b in 9. b oddelka.

Prvi sklop »pouk na daljavo in povratna informacija«

V prvem sklopu smo želeli izvedeti, ali smo v drugem delu pouka na daljavo izboljšali način poučevanja na daljavo, ali smo z učenci (posredno tudi s starši dovolj potrpežljivi), ter ali smo na njih delovali dovolj spodbudno. Zanimalo nas je še, kako pomembna je za učence 4. in 5. razredov povratna informacija učitelja.

Preglednica 2: Prikaz ovrednotenih trditev staršev učencev 4. in 5. razredov z opisnimi ocenami: strinjam se, ne morem se odločiti, ne strinjam se

Trditev			Odgovori				SD
			1	2	3	Skupaj	
T1	Sedanji pouk na daljavo je v primerjavi z lanskim (spomladanskim) veliko boljši.	f (f%)	66 (83%)	8 (10%)	6 (8%)	80 (100%)	0,6

Trditev			Odgovori				SD
			1	2	3	Skupaj	
T2	Če moj otrok ni pri videopouku ali ne odda dokaza o učenju, ga učitelji pokličejo in vprašajo po razlogu.	f (f%)	59 (74%)	11 (14%)	10 (13%)	80 (100%)	0,7
T3	Učitelji so potrpežljivi in mojega otroka spodbujajo.	f (f%)	69 (86%)	9 (11%)	2 (3%)	80 (100%)	0,4
T4	Moj otrok pri šolskem delu vztraja zaradi učiteljeve povratne informacije.	f (f%)	46 (58%)	22 (28%)	12 (15%)	80 (100%)	0,7
T5	Moj otrok bi delal z enako vztrajnostjo, četudi mu učitelji ne bi dajali povratne informacije.	f (f%)	32 (40%)	20 (25%)	28 (35%)	80 (100%)	0,9

Opomba: f = frekvenca. $f\%$ = frekvenca v odstotkih. Uporabljena je bila lestvica: 1 – strinjam se, 2 – ne morem se odločiti, 3 – ne strinjam se. $N = 80$. SD – standardni odklon.

83 % staršev je ocenilo, da je pouk na daljavo, ki smo ga izvajali v šolskem letu 2020/2021, v primerjavi z lanskim (spomladanskim), veliko boljši, 8 % staršev pa meni, da ni veliko boljši. 10 % staršev se pri T1 ni moglo odločiti.

74 % staršev pove, da jih učitelji pokličejo in vprašajo po razlogu, če otroka ni pri videopouku ali ne oddajo dokaza o učenju. 13 % staršev meni, da jih učitelji v tem primeru ne pokličejo, 14 % pa se pri T2 ni opredelilo.

86 % staršev ocenjuje, da so učitelji potrpežljivi in njihovega otroka spodbujajo. 3 % staršev meni obratno, medtem ko se 11 % staršev pri T3 ni mogla odločiti.

58 % staršev meni, da njihov otrok pri šolskem delu vztraja zaradi učiteljeve povratne informacije. 15 % jih meni, da povratna informacija učitelja nima učinka na otrokovo vztrajnost. 28 % staršev pa se pri T4 ni opredelilo. Če te rezultate primerjamo z rezultati, ki smo jih pridobili v istem času z raziskavo med učenci od 6. do 9. razreda, kjer so učenci vrednotili podobno trditev (šolskega dela brez učiteljeve povratne informacije ne bi opravljali z enako zavzetostjo, je menilo 24 % učencev) ugotovimo, da je pri T4, 9 % učencev več, ki ocenjujejo, da povratna informacija učitelja nima vpliva na vztrajnost pri učnem delu.

Da bi otrok delal z enako vztrajnostjo, četudi mu učitelji ne bi dajali povratne informacije, meni 40 % staršev, medtem ko jih 35 % meni, da otrok brez učiteljeve povratne informacije ne bi bil enako vztrajen pri šolskem delu. 25 % staršev pa se pri tej trditvi ni mogla opredeliti.

Drugi sklop »metode obravnavanja snovi pri pouku na daljavo«

Preglednica 3: Prikaz ovrednotenih trditev, ki se nanašajo na ustrežanje posamezne metode obravnavanja snovi pri pouku na daljavo z opisnimi ocenami: zelo ustreza, ustreza, ne ustreza, ne morem se odločiti, ni bil deležen

Trditev	f	Odgovori					Skupaj	SD
		1	2	3	4	5		
T6 Videopouk oz. neposredna videorazlaga.	31	38	4	1	0	74	0,6	
	(f%)	(42%)	(51%)	(5%)	(1%)	(0%)	(100%)	
T7 Vnaprej posneta razlaga učitelja.	10	34	14	8	8	74	1,2	
	(f%)	(14%)	(46%)	(19%)	(11%)	(11%)	(100%)	
T8 Samostojno delo z učnim gradivom, naloženim v spletno učilnico, Teamse oz. posredovanim na otrokov spletni naslov.	17	37	16	4	0	74	0,8	
	(f%)	(23%)	(50%)	(22%)	(5%)	(0%)	(100%)	

Opomba: f = frekvenca. f% = frekvenca v odstotkih. Uporabljena je bila lestvica: 1 – zelo ustreza, 2 – ustreza, 3 – ne ustreza, 4 – ne morem se odločiti, 5 – ni bil deležen. N = 74. SD – standardni odklon.

93 % anketiranih staršev je povedalo, da otrokom metoda videopouka oz. neposredne videorazlage pri pouku na daljavo zelo oz. ustreza. 5 % staršev je menilo, da otrokom ta metoda ne ustreza. 1 % staršev pa se pri tej trditvi ni opredelilo. Noben starš ni menil, da njegov otrok videopouka ni bil deležen.

60 % staršev meni, da njihovim otrokom zelo ustreza oz. ustreza metoda vnaprej posnete razlage učitelja. 19 % anketiranih staršev meni, da otrokom ta metoda ne ustreza, 11 % anketiranih staršev se pri T7 ni opredelila, 11 % pa jih poroča, da njihov otrok vnaprej posnete razlage ni bil deležen.

Metodo samostojnega dela z učnim gradivom, naloženim v spletno učilnico oz. Teamse, kot zelo ustrezno in ustrezno ocenjuje 73 % anketiranih staršev. 22 % staršev pove, da otrokom ta metoda učnega dela ne ustreza. Staršev, ki s to metodo ne bi imeli izkušenj, pa med anketiranimi ni.

V nadaljevanju smo z odprtim vprašanjem želeli izvedeti, ali otrokom morebiti ustreza kateri drugi način obravnave snovi, ki ga mi nismo podali. Dobili smo naslednje odgovore.

Preglednica 4: Prikaz ogovorov staršev, v katerih opišejo otrokom najbolj ustrezen način obravnave snovi

št.	Odgovor	f
1.	Najbolj mu ustreza video konferenca, saj učitelj lahko snov razloži tako kot v razredu.	1
2.	Ustreza samo pouk v šolski učilnici (nam staršem in otroku).	1

št.	Odgovor	f
3.	Videokonference so vsekakor boljše, pogrešajo in pogrešamo druženje.	1
4.	Edini in učinkoviti način je vrnitev v šolske klopi. Ni kontrole, starši v službe, otroci pa sami doma.	1

Opomba: f = frekvenca.

Iz preglednice 4 izhaja, da so odgovore o načinu razlage, ki najbolj ustreza otroku, podali štirje starši.

Noben izmed staršev ni podal drugačnega načina obravnave snovi, ki bi njegovemu otroku še posebej odgovarjal.

Odgovori, ki so jih starši podali pričajo, da videopouk, kljub temu, da je še najboljši približek klasičnemu pouku, le-tega ne more nadomestiti. Trije od tih staršev navajajo, da si otroci in tudi oni želijo vrnitve v šolo, k pouku, ki poteka v živo. En starš poroča, da v času trajanja videopouka nad otrokom nihče nima nadzora. Strinjamo se, da je pri videopouku tudi nadzor učiteljev nad učenci omejen, saj zaradi posrednega stika učitelju umanjka spremljavo celotnega diapazona verbalne in neverbalne komunikacije ter učne interakcije, ki se zgodi med učenci samimi. Učiteljeva hitra povratna informacija, ki usmerja k učnim ciljem, je kljub vloženemu trudu pri videopouku zelo omejena.

Tretji sklop »pogostost uporabljenih metod pri pouku na daljavo«

V tem sklopu nas je zanimala ocena oz. mnenje staršev, katere izmed metod so bile pri pouku na daljavo najpogosteje uporabljene.

Preglednica 5: Prikaz vrednosti metod, ki se nanašajo na pogostost uporabe pri obravnavanju snovi pri pouku na daljavo z opisnimi ocenami: najpogosteje, pogosto, redko, nikoli, ne morem se odločiti

Metoda		Odgovor					skupaj	SD	
		1	2	3	4	5			
M1	Videopouk oz. neposredna videorazlaga učitelja.	f (f%)	37 (51%)	31 (43%)	2 (3%)	0 (0%)	2 (3%)	72 (100%)	0,8
M2	Vnaprej posneta razlaga učitelja.	f (f%)	1 (1%)	10 (14%)	37 (51%)	16 (22%)	8 (11%)	72 (100%)	0,9
M4	Učenje preko izdelave praktičnega izdelka.	f (f%)	4 (6%)	17 (24%)	46 (64%)	2 (3%)	3 (4%)	72 (100%)	0,8
M5	Sodelovalno učenje oziroma skupinsko učenje s sošolci.	f (f%)	5 (7%)	25 (35%)	30 (42%)	8 (11%)	4 (6%)	72 (100%)	0,9

Opomba: f = frekvenca. $f\%$ = frekvenca v odstotkih. Uporabljena je bila lestvica: 1 – najpogosteje, 2 – pogosto, 3 – redko, 4 – nikoli, 5 – ne morem se odločiti. $N = 72$. SD – standardni odklon.

Pri videopouku oz. neposredni videorazlagi učitelja je najpogostejši odgovor staršev *najpogosteje*. 51 % anketiranih staršev meni, da so bili pri obravnavi snovi najpogosteje deležni videopouka oz. neposredne videorazlage učitelja. Drugi po pogostosti je odgovor *pogosto*. Da je bil videopouk oz. neposredna videorazlaga učitelja pogosto metoda razlage snovi, meni 43 % anketiranih staršev.

Pri metodi vnaprej posnete razlage učitelja je bil najbolj pogost odgovor anketiranih staršev *redko*. Da je bila ta metoda pri obravnavi snovi redko uporabljena, meni 35 % anketiranih. Drugi po pogostosti je odgovor *nikoli*. 22 % anketiranih staršev namreč meni, da učitelji metode vnaprej posnete razlage niso nikoli uporabili.

Pri metodi učenja preko izdelave praktičnega izdelka je najpogostejši odgovor, ki so ga izbirali anketirani starši *redko*. 64 % anketiranih staršev meni, da so bili otroci učenja preko izdelave praktičnega izdelka redko deležni. Drugi po pogostosti je odgovor *pogosto*. Da so se otroci pogosto učili preko izdelave praktičnega izdelka, je menilo 35 % anketiranih staršev.

Pri metodi sodelovalno učenje oziroma skupinsko učenje s sošolci je bil najbolj pogost odgovor anketiranih staršev, da je bila ta metoda pri obravnavi snovi *redko* uporabljena, tako je namreč menilo 42 % anketiranih. Drugi po pogostosti je odgovor *pogosto*. Da je bila metoda sodelovalnega učenja oziroma skupinsko učenje s sošolci pogosto uporabljena, meni 35 % anketiranih staršev.

Četrty sklop »količina dela pri posameznem predmetu pri pouku na daljavo«

V četrtem sklopu nas je zanimalo, kako starši ocenjujejo količino dela oz. zadolžitev oz. količino nalog, ki so jih otroci morali opraviti znotraj posameznega predmeta pri pouku na daljavo.

Preglednica 6: Prikaz ocen, ki so jih podali starši za količino dela oz. zadolžitev oz. količino nalog pri posameznih predmetih z opisnimi ocenami: preveč, ravno prav, premalo

Predmet		Odgovor				N	SD
		1	2	3	4		
Slovenščina/SLJ	f (f%)	13 (20%)	52 (80%)	0 (0%)	0 (0%)	65 (100%)	0,4
Matematika/MAT	f (f%)	6 (9%)	58 (89%)	1 (2%)	0 (0%)	65 (100%)	0,3
Angleščina/TJA	f (f%)	7 (11%)	58 (89%)	0 (0%)	0 (0%)	65 (100%)	0,3
Fizika/FIZ	f (f%)	2 (3%)	39 (60%)	0 (0%)	24 (37%)	65 (100%)	1,0

Predmet		Odgovor				N	SD
		1	2	3	4		
Kemija/KEM	f (f%)	5 (8%)	36 (55%)	0 (0%)	24 (37%)	65 (100%)	1,1
Biologija/BIO	f (f%)	4 (6%)	38 (58%)	0 (0%)	23 (35%)	65 (100%)	1,0
Naravoslovje/NAR	f (f%)	0 (0%)	36 (55%)	0 (0%)	29 (45%)	65 (100%)	1,0
Geografija/GEO	f (f%)	3 (5%)	59 (91%)	2 (3%)	1 (2%)	65 (100%)	0,4
Zgodovina/ZGO	f (f%)	7 (11%)	55 (85%)	2 (3%)	1 (2%)	65 (100%)	0,4
Tehnika in Tehnologija/TIT	f (f%)	0 (0%)	53 (82%)	1 (2%)	11 (17%)	65 (100%)	0,8
Domovinska in državljanska kultura in etika/DKE	f (f%)	1 (2%)	38 (58%)	0 (0%)	26 (40%)	65 (100%)	1,0
Likovna umetnost/LUM	f (f%)	2 (3%)	61 (94%)	2 (3%)	0 (0%)	65 (100%)	0,3
Glasbena umetnost/GUM	f (f%)	0 (0%)	63 (97%)	1 (2%)	1 (2%)	65 (100%)	0,3
Šport/ŠPO	f (f%)	5 (8%)	59 (91%)	1 (2%)	0 (0%)	65 (100%)	0,3
Gospodinjstvo /GOS	f (f%)	0 (0%)	26 (40%)	1 (2%)	38 (58%)	65 (100%)	1,0
Obvezni izbirni predmeti/OIP	f (f%)	1 (2%)	55 (85%)	0 (0%)	9 (14%)	65 (100%)	0,7
Neobvezni izbirni predmeti/NIP	f (f%)	1 (2%)	38 (58%)	1 (2%)	25 (38%)	65 (100%)	1,0

Opomba: f = frekvenca. f% = frekvenca v odstotkih. Uporabljena je bila lestvica: 1 – preveč, 2 – ravno prav, 3 – premalo, 4 – nima tega predmeta, N = število staršev, ki je ocenjevalo posamezni predmet. SD – standardni odklon.

Če v preglednici 6 pogledamo prva dva predmeta, ki sta po količini tedenske urne obveze najštevilčnejša (od 3,5 do 5 ur)¹, vidimo, da je količino dela, zadolžitev oz. nalog kot 'ravno prav' pri SLJ ocenilo 80 % in pri MAT 89 % anketiranih staršev. Pri TJA je količino dela, zadolžitev oz. nalog kot 'ravno prav' ocenilo 89 % anketiranih staršev.

V naslednji sklop smo zajeli štiri naravoslovne predmete. Količino dela, zadolžitev oz. nalog je kot 'ravno prav' pri FIZ ocenilo 95,1 %, pri KEM 87,8 %, pri BIO 90,4 % in pri NAR 100 % staršev učencev, katerih otroci imajo navedene predmete.

¹ = Predmetnik v OŠ (<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Predmetnik-OS/Predmetnik-za-osnovno-solo.pdf>).

Pri GEO je količino dela, zadolžitev oz. nalog kot 'ravno prav' ocenilo 92,2 %, pri ZGO pa 85,9 % staršev učencev, kateri navajajo, da njihovi otroci imajo navedena predmeta.

V naslednji sklop smo zajeli včasih t. i. vzgojne predmete. Količino dela, zadolžitev oz. nalog je kot 'ravno prav' pri TIT ocenilo 98,2 %, pri DKE 97,4 %, pri LUM 94,0 %, pri GUM 98,4 %, pri ŠPO 91 % staršev in pri GOS 96,3 % staršev, katerih otroci, po navedbah staršev, imajo navedene predmete.

Pri OIP je količino dela, zadolžitev oz. nalog kot 'ravno prav' ocenilo 98,2 % anketiranih staršev, ki v odgovoru navajajo, da njihovi otroci OIP obiskujejo.

Pri NIP je količino dela, zadolžitev oz. nalog kot 'ravno prav' ocenilo 95,0 % anketiranih staršev, katerih otroci, po njihovih navedbah, NIP obiskujejo.

Peti sklop »pouk na daljavo, naloge in motivacija«

V petem sklopu nas je zanimalo, kolikim učencem ustreza izobraževanje na daljavo in kateri vzroki učence navedejo na to, da šolskega učnega dela ne opravijo oz. ga prenehajo opravljati. Zanimalo nas je še, ali je pri izobraževanju na daljavo neposredni video stik učitelja (npr. videopouk) za učence res najboljši motivator za opravljanje šolskega učnega dela pri izobraževanju na daljavo.

Preglednica: Prikaz opisnih ocen: strinjam se, ne morem se odločiti, ne strinjam se, ki jih podali starši v zvezi z odvrčanjem oz. vztrajanjem pri učnem delu

Trditev		Odgovori				SD	
		1	2	3	Skupaj		
T9	Pouk na daljavo je mojemu otroku bolj všeč kot običajni pouk.	f (f%)	15 (23%)	9 (14%)	40 (63%)	64 (100%)	0,8
T10	V nalogah, ki jih dajejo učitelji, moj otrok vidi smisel, ve, kaj se bo iz njih naučil in zakaj.	f (f%)	36 (56%)	20 (31%)	8 (13%)	64 (100%)	0,7
T11	Moj otrok ne opravi le tistih nalog, ki jih ne zna.	f (f%)	32 (50%)	13 (20%)	19 (30%)	64 (100%)	0,9
T12	Če moj otrok oceni, da je naloge preveč, le-te ne opravi v celoti.	f (f%)	14 (22%)	8 (13%)	42 (66%)	64 (100%)	0,8
T13	Učitelji glede na količino naloge postavijo prekratek rok, zato otrok naloge ne opravi.	f (f%)	9 (14%)	12 (19%)	43 (67%)	64 (100%)	0,7
T14	Če moj otrok naloge ne opravi, je to zato, ker se mu ne da, in ne zato, ker je ne bi znal.	f (f%)	17 (27%)	6 (9%)	41 (64%)	64 (100%)	0,9

Trditev			Odgovori				SD
			1	2	3	Skupaj	
T15	Moj otrok več učnega dela opravi takrat, ko učna ura poteka preko videopouka.	f (f%)	42 (66%)	11 (17%)	11 (17%)	64 (100%)	0,8
T16	Veliko nam pomeni to, da med uro, če otrok česa ne ve, lahko pokliče učitelja.	f (f%)	57 (89%)	6 (9%)	1 (2%)	64 (100%)	0,4
T17	Učitelji med uro otroku vedno odgovorijo, če kaj vpraša.	f (f%)	54 (84%)	10 (16%)	0 (0%)	64 (100%)	0,4

Opomba: f = frekvenca. f% = frekvenca v odstotkih. Uporabljena je bila lestvica: 1 – strinjam se, 2 – ne morem se odločiti, 3 – ne strinjam se. N = 64. SD – standardni odklon.

23 % anketiranih staršev pove, da je njihovemu otroku pouk na daljavo bolj všeč kot običajni pouk. Ob tem je še 14 % tistih, ki se niso mogli opredeliti, ali je otroku pouk na daljavo bolj všeč kot klasični. 63 % anketiranih staršev pa pove, da je otrokom klasični pouk bolj všeč kot pouk na daljavo. Če rezultate odgovorov staršev pri T9 primerjamo z rezultati raziskave med učenci² od 6. do 9. razreda (T8) vidimo, da so otroci bolj naklonjeni pouku na daljavo kot starši, saj je le slabi polovici (43 %), med anketiranimi učenci, klasični pouk bolj všeč kot pouk na daljavo.

V nadaljevanju rezultate raziskave med učenci (Izobraževanje na daljavo. Rezultati in razprava raziskave med učenci od 6. do 9. razreda. 2020. Pridobljeno, <http://www.os-destrik-tv.si/files/2021/02/InD-rezultati-raziskave-med-ucenci.pdf>) podajamo ob rezultatih staršev, v oklepaju, poševno.

56 % (72 %) anketiranih staršev pove, da v nalogah, ki jih dajejo učitelji, otroci vidijo smisel oz. vedo, kaj se bodo iz njih naučili in zakaj. 13 % (5 %) staršev meni, da otroci v nalogah, ki jih dajejo učitelji, ne vidijo smisla in ne vedo čemu le-te služijo. 32 % (25 %) anketiranih staršev pa se pri T10 ni mogla opredeliti.

V nadaljevanju smo želeli vedeti, kakšen vpliv imajo težavnost, obsežnost in razumevanje naloge ter dolžina roka na opravljanje nalog. Iz odgovorov anketiranih staršev izhaja, da jih polovica oz. 50 % (55 %) meni, da otroci ne opravijo le tistih nalog, ki jih ne znajo, 24 % (19 %) staršev je pri tej trditvi neopredeljenih, 22 % (26 %) anketiranih staršev pa meni, da »neznanje« ni razlog, da otrok naloge ne bi opravil.

S T12, »Če moj otrok oceni, da je naloge preveč, le-te ne opravi v celoti.«, se je strinjalo 22 % (15 %) staršev, 13 % (16 %) pa se jih pri trditvi ni opredelilo. Nestrinjanje s T12 je izrazilo 67 % (68%) staršev. Če pri tej trditvi primerjamo odgovore staršev in učencev vidimo, da so precej poenoteni, iz

² = 33 % anketiranih učencev pove, da jim je pouk na daljavo bolj všeč kot običajni pouk. Ob tem je še 24 % tistih, ki se niso mogli opredeliti ali jim je pouk na daljavo bolj všeč kot klasični. Le slabi polovici (43 %) med anketiranimi je klasični pouk bolj všeč kot pouk na daljavo.

česar bi lahko sklepali, da se starši in otroci o »šolskem delu« pogovarjajo.

Da učitelji glede na količino naloge postavijo prekratek rok in zato otrok naloge ne opravi, je menilo 14 % (18 %) anketiranih staršev. 67 % (58 %) staršev je menilo, da so bili roki glede na količino naloge ustrezno postavljeni. 19 % (24 %) staršev pa se pri T13 ni opredelilo.

S 14 trditvijo, ki pravi, »Če moj otrok naloge ne opravi, je to zato, ker se mu ne da in ne zato, ker je ne bi znal.«, se je strinjalo 27 % (16 %) staršev. Več kot dve tretjini oz. 64 % (72 %) anketiranih staršev je menilo, da »se mi ne da« ni razlog, da otroci naloge ne bi opravili oz., da za neopravljeno nalogo obstajajo drugi razlogi in ne lenoba. 9 % (12 %) staršev se pri T14 ni opredelilo.

V tem sklopu smo iskali tudi odgovor na vprašanje, ali se neposredni (video) stik učitelja in učencev (videopouk) lahko obravnava kot motivator za šolsko učno delo pri izobraževanju na daljavo? Ugotovili smo, da 66 % (65 %) anketiranih staršev poroča, da je otrok več učnega dela opravil takrat, ko je učna ura potekala preko videopouka. Le 17 % (15 %) staršev je povedalo, da njihov otrok v času videopouka ni opravil več učnega dela. V predhodnem sklopu smo ugotovili, da kar 94 % staršev učencev od 6. do 9. razreda poroča, da je bil videopouk najpogostejša oz. pogosta metoda, ki so jo učitelji/-ce uporabili/-e za razlago snovi. Če hkrati upoštevamo, da le 11 % anketiranih staršev ocenjuje, da njihov otrok več učnega dela ni opravil takrat, ko je učna ura potekala preko videopouka, lahko iz rezultatov zaključimo, da je videopouk na učence vseeno bolj motivacijsko deloval, kot ostale metode, ki so bile uporabljene v času izobraževanja na daljavo. Vendar-le pa se je ob zaključku, ki smo ga naredili potrebno vprašati, katera motivacija je pri videopouku v ospredju, notranja (želim vedeti, imam priložnost vprašati učitelja, sošolce ...) ali zunanja (če ne bom pri videopouku bom vpisan, učitelj bo videl, da nič ne delam, starši ...).

S T16, »Veliko nam pomeni to, da med uro, če otrok česa ne ve, lahko pokliče učitelja.«, se je strinjalo 89 % (90 %) anketiranih staršev. Le 2 % staršev je poročalo, da jim ni veliko pomenilo, da je med uro otrok lahko poklical učitelja. 9 % staršev se je pri tej trditvi vzdržalo.

Kar 84 % (90 %) anketiranih staršev je potrdilo, da so učitelji med uro otroku vedno odgovorili, če so jih le-ti kaj vprašali. 0 % staršev poroča, da učitelji niso vedno odgovorili, 16 % staršev pa se pri T17 ni opredelilo.

Šesti sklop »samostojnost pri učnem delu«

V šestem sklopu nas je zanimalo, kako starši ocenjujejo samostojnost njihovega otroka pri učnem delu pri izobraževanju na daljavo.

Preglednica: Prikaz opisnih ocen: strinjam se, ne morem se odločiti, ne strinjam se, ki jih podali starši v zvezi s samostojnostjo pri učnem delu

Trditev		f (f%)	Odgovori				SD
			1	2	3	Skupaj	
T18	Vso šolsko delo je moj otrok opravljal samostojno.	f (f%)	46 (73%)	3 (5%)	14 (22%)	63 (100%)	0,5
T19	Občasno smo mu pomagali starši/sorojenci/sošolci/sorodniki.	f (f%)	44 (70%)	2 (3%)	17 (27%)	63 (100%)	0,8
T20	Pogosto smo mu pomagali starši/sorojenci/sošolci/sorodniki.	f (f%)	9 (14%)	3 (5%)	51 (81%)	63 (100%)	0,9
T21	Učenja se samostojno sploh ni lotil.	f (f%)	7 (11%)	4 (6%)	52 (83%)	63 (100%)	0,8
T22	Učenja samostojno nikoli ni končal.	f (f%)	7 (11%)	4 (6%)	52 (83%)	63 (100%)	0,7

Opomba: f = frekvenca. f% = frekvenca v odstotkih. Uporabljena je bila lestvica: 1 – strinjam se, 2 – ne morem se odločiti, 3 – ne strinjam se. N = 63. SD – standardni odklon.

73 % anketiranih staršev pove, da je njihov otrok vso šolsko delo opravljal samostojno. 22 % staršev meni, da njihov otrok vsega šolskega dela ni opravil samostojno, 5 % staršev pa se pri T18 ni opredelila.

Da so otroku pri učnem delu, ko je pouk potekal na daljavo *občasno* pomagali starši/sorojenci/sošolci/sorodniki, meni 70 % anketiranih staršev; 14 % staršev meni, da so otroci pomoč pogosto potrebovali; 11 % pa jih pove, da se njihov otrok učenja samostojno sploh ni lotil, 11 % anketiranih staršev pa je povedalo, da njihov otrok učnega dela samostojno nikoli ni končal.

Sedmi sklop »sporočila staršev«

V šestem sklopu so anketirani starši odgovarjali na odprto vprašanje, in sicer, ali bi nam želeli še kaj sporočiti?

Preglednica 7: Prikaz sporočil staršev

Odgovori	f
Želimo si/zadnji čas je, da otroci gredo/se vrnejo v šolo, ker je to za zanje najboljše.	7
Ne.	4
Sistem kot ga imate se mi zdi v redu.	1

Odgovori	f
Preveč videokonferenc na en dan.	1
Pozdravljeni, jaz bi samo dodala in prosila, da učitelji, kateri dajejo naloge, da potem tudi pogledajo otrokove rezultate in jim sami javijo, če so pravilno rešili ali ne oz. skupaj pogledajo kaj je narobe (ne da jim pošljejo rezultate in jim rečejo, da si naj sami pogledajo. Drugače pa hvala vsem, vsi se trudijo z otroki, da čim več odnesejo iz šole na daljavo, čeprav tako ...	1
Če že mora biti tako kot je, so videokonference vsekakor boljše, vendar pa otrokom manjka motivacije, zato jih moramo nenehno spodbujati. V upanju, da se nam življenje čimprej vrne v normalne tire, vas lepo pozdravljam.	1
Hvala vsem učiteljem za trud in ogromno dela, ki stoji za vsako nalogo, ki jo pošljete.	1
Hvala vsem učiteljem za trud in veliko dela, ki stoji za vsakodnevnimi nalogami.	1
Le tako naprej.	1
Treba bo it v šolo ne to kar se dogaja, to ni ničemer podobno. Šola je za to, da se otrok nauči kar mu učitelj posreduje in da se lahko snov normalno razloži in da otrok lahko vpraša podrobneje, kaj mu ne gre, ter druženje z sošolci, doma tega ne more že zaradi slabe internetne povezave, kadarkoli je prekinitev interneta.	1
Najpogostejši način pouka na daljavo, ki v anketi (rubrika: ocenite pogostost načina obravnave snovi pri pouku na daljavo.) sploh ni vključen, je bil posredovanje gradiva učencem, ki so nato morali samostojno predelati vso snov in rešiti naloge. V zadnjem času pa se je začelo dogajati, da imajo več pouka preko videokonference in si snov iz ppt. prepisujejo v popoldanskem času, ker je ...	1
Učenje na daljavo je velika beda, to šolsko leto je popolnoma izgubljeno.	1
Nova snov se naj poda preko video konference in ne preko pisnih navodil.	1
Skrbi me to, da sedaj preko videokonferenc ni ocenjevanja in otrok sploh ni motiviran za učenje, kot je bilo to prejšnje šolsko leto, imel je lepe ocene. Letos pa bomo videli, saj se bo nabralo veliko snovi, otroci pa samo odlašajo, nas staršev pa ni doma vedno, da bi jih potisnili naprej.	1
Ena izmed učiteljic slovenščine učenca vpiše v easistent, četudi je zamudil zaradi slabe povezave. Ta se ob opravičilu ne zmeni in svoj odgovor poda v neprimernem vedenju.	1
Skupaj	24

Opomba: f = frekvenca

Skupno je odgovore oz. svoja mnenja podalo 24 oz. 27,59 % od anketiranih staršev.

Zadnje vprašanje je bilo odprtega tipa, in sicer smo staršem postavili vprašanje: »Ali bi nam želeli še kaj sporočiti?« Dobili smo odprte odgovore, ki smo jih zbrali v bazi. Iz pregleda odgovorov ugotavljamo, da se predlogi nanašajo na različne segmente VIZ dela.

Ključna identificirana področja podanih predlogov so:

- želja po vrnitvi v šolo
- skrb o ocenjevanju znanja
- izvajanje videopouka oz. video prezentacija snovi
- pohvala/zahvala

Najpogosteje starši v svojih mnenjih navajajo željo, da se otroci čim prej vrnejo v šolo, saj se pouk na daljavo (čeprav je v tem t. i. drugem delu neprimerno boljši), ne more nadomestiti pouka v živo. Starši navajajo, da morajo otroci snov, kljub videopouku, veliko bolj samostojno predelovati kot bi jo, če bi se pouk odvijal v šoli. Posredovano je tudi mnenje, ki pove, da naj za obravnavo nove snovi učitelji izbirajo izključno metodo videopouka in ne samostojnega dela z učnimi gradivi (učbenik, delovni zvezek ...).

Iz mnenj staršev izhaja še skrb v zvezi z ocenjevanjem znanja (pred tem so starši dobili obvestilo, da se znanje na daljavo ne bo ocenjevalo). Starši v tej skrbi omenjajo količino snovi, ki je obravnavana na daljavo. En starš v svojem mnenju pove, da je otrok v primerjavi z lanskim izobraževanjem na daljavo izgubil večji del motivacije za učno delo, ker se znanje na daljavo v letošnjem šolskem letu ne ocenjuje. Velja omeniti, da so tudi učitelji/-ice po tem, ko je šola podala informacijo, da se znanje na daljavo ne bo ocenjevalo, pri učencih/učenkah opazili spremembe. Pri enih upad, pri drugih porast motivacije za šolsko delo. Glede na to, da šole na nacionalni ravni nismo dobile pravilnika, ki bi ocenjevanje na daljavo zakonsko reguliral in tako vsaj na pravni ravni ocenjevanje znanja na nivoju države poenotil, je bilo priporočilo šolskega ministrstva in zavoda za šolstvo, da naj se znanje v času izobraževanja na daljavo ne ocenjuje, utemeljeno.

Zaključek

V svojih odgovorih starši napišejo, da je bila izvedba pouka na daljavo v t. i. drugem valu neprimerno boljša kot v prvem valu. Za učenke/učence od 6 do 9. razreda se je izobraževanje na daljavo pričelo 19. 10. 2021. Kljub temu, da smo v izobraževanje na daljavo učitelji, učenci in starši vlagali veliko napora, je po malo manj kot dveh mesecih izvajanja pouka na daljavo (anketa izvedena, 15. 12. 2020) iz odgovorov staršev moč zaznati tudi strah pred posledicami izobraževanja na daljavo.

Na državni ravni rezultatov raziskav, ki bi pokazale ugotovitve izobraževanja na daljavo, še nimamo. Obstajajo tuje raziskave², ki npr. tudi pokažejo, da je pouk, ki kombinira učenje prek spleta z učenjem v živo, v primerjavi s poukom v živo in čistim spletnim učenjem učinkovitejši. Kako je spremenjen način poučevanja in učenja vplival na znanje naših učencev, še ni povsem jasno. Obstaja pa že nekaj raziskav, ki kažejo, da vpliv ni najboljši.

V raziskavi³, ki sta jo opravili univerzi v Oxfordu in v Stockholmu so znanstveniki proučevali, koliko so med zaprtjem šol oziroma šolanjem na daljavo napredovali nizozemski otroci. Znanstveniki so merili spremembo znanja nizozemskih učencev s pomočjo nacionalnih preverjanj znanj. Preverili so dosežke otrok, starih med osem in enajst let, pred zaprtjem šol in po njem in jih primerjali s preverjanji, ki so jih pisali pred tremi leti. Osredotočili so se na matematiko, črkovanje in branje. Rezultati kažejo, da so šolarji med šolanjem na daljavo, ki je trajalo osem tednov, napredovali malo ali pa sploh ne. Izgube niso enakomerno porazdeljene, temveč so najpogostejše med otroki manj izobraženih staršev. Dokazov, da na primanjkljaj znanja vplivajo spol, šolske ocene, vsebina predmeta ali šolski uspeh, je malo. Rezultate podobne raziskave bomo v prihodnjih mesecih dobili tudi v Sloveniji.

V času zaprtja šol smo vsi skupaj ozavestili, da šola ni le prostor pridobivanja znanja z različnih predmetnih področij, ampak je tudi zelo pomemben prostor vzgoje, učenja družbeno sprejemljivega vedenja in odnosov med ljudmi. V šoli učenci dnevno urijo in pridobivajo čustveno-socialne kompetence. Prepričani smo, da bodo učenci formalno znanje, ki so ga tekom šolanja na daljavo »izgubili«, ob ustreznem osebnem angažiranju, slej kot prej nadoknadili. Dalj časa bo trajalo in težje bodo učenci nadoknadili primanjkljaje na področju čustvene pismenosti, ki zajema znanja in spretnosti, da se posameznik zna spopasti s svojimi negativnimi čustvi na pristen ter pozitiven način.

Čeprav si vsi želimo, da v prihodnje ne bi več prihajalo do zaprtja šol, pa vse spremembe, ki jih prinašajo globalizacija, podnebne spremembe in digitalna tehnologija te naše želje ne podpirajo preveč. Tokrat nas je v šolanje na daljavo prisilila pandemija novega koronavirusa in nas opomnila, kako ranljiva je naša civilizacija. Kako bo v prihodnosti je nevhvaležno napovedovati. Zagotovo pa se je smiselno na spremembe pripraviti, saj so (hitre) spremembe edina stalnica našega življenja.

Pripravila:

Mira Anderlič, mag. prof. inkluz. ped. in univ. dipl. soc. ped.

---

² = Analiza izobraževanja na daljavo v času prvega vala epidemije covid-19 v Sloveniji (https://www.zrss.si/pdf/izobrazevanje_na_daljavo_covid19.pdf).

³ = Learning loss due to school closures during the COVID-19 pandemic (<https://www.pnas.org/content/118/17/e2022376118>).